

**DEPARTAMENT
D'EDUCACIÓ****RESOLUCIÓ**

EDU/1707/2010, de 20 de maig, d'organització experimental dels cursos d'actualització i especialització per al perfeccionament de competències en els estudis de català per a no catalanoparlants i les escoles oficials d'idiomes que els imparteixen.

CATALÀ PER A NO CATALANOPARLANTS – NIVELL C1

ANNEX 1

Contingut del curs d'actualització i d'especialització equivalent al C-1, de català per a no catalanoparlants

DEFINICIÓ DE NIVELL

L'ensenyament d'idiomes en aquest nivell té com a finalitat capacitar l'alumne per utilitzar l'idioma amb flexibilitat, eficàcia i precisió en tot tipus de situacions, en els àmbits personal, públic, acadèmic i professional, que requereixin comprendre, produir i processar textos orals i escrits extensos i complexos en diverses varietats estàndard de la llengua amb un repertori de lèxic i estructural ampli i que tractin sobre temes tant abstractes com concrets encara que l'alumne no hi estigui familiaritzat.

A) Objectius

a) Objectius generals

Adquirir l'habilitat o capacitat de:

1. Saber-se desenvolupar amb una àmplia sèrie de textos extensos i complexos dintre de la seva vida, social, professional i acadèmica.
2. Utilitzar la llengua amb flexibilitat i eficàcia adaptant-se amb precisió al context, a les intencions i als interlocutors.
3. Disposar d'un repertori de recursos lingüístics i no lingüístics prou ampli i ric per comunicar-se amb fluïdesa i naturalitat gairebé sense esforç.
4. Mantenir de manera consistent un grau alt de correcció gramatical amb errors escassos.
5. Comunicar-se de forma fluida i espontània amb poques vacil·lacions fins i tot en situacions complicades o en circumstàncies adverses.
6. Poder interactuar amb flexibilitat i eficàcia amb finalitats socials i professionals, incloent usos emocionals, al·lusius i humorístics, expressant opinions i aportant-hi matisos de significat bastant precisos. Poden reformular el seu discurs, si cal, introduint-hi les falques necessàries per guanyar temps mentre pensen.
7. Reconèixer i utilitzar el registre adequat a cada tipus de situació, sobretot si implica captar o produir sentits implícits o càrregues connotatives, tot i que poden haver de conformar detalls, sobretot si l'accent els és desconegut.
8. Identificar i valorar les normes i convencions socials dels països de la llengua objecte.
9. Prendre consciència de la pròpia capacitat com a intermediari cultural i incorporar estratègies encaminades a desenvolupar aquest paper.
10. Establir un control conscient sobre els factors que condicionen el procés d'aprenentatge. Formular fites d'aprenentatge, aprofitar les possibilitats que ofereixen els recursos que tenen a la seva disposició experimentant l'ús estratègic de nous procediments durant el procés d'aprenentatge i ús de la llengua.
11. Prendre consciència de la diversitat cultural com una font d'enriquiment de la pròpia competència intercultural. Identificar les motivacions, les actituds i els factors afectius personals i familiaritzar-se amb els referents culturals més coneguts dels països parlants de la llengua objecte.

b) Objectius per destreses

1. Expressió i interacció oral

Expressar-se espontàniament i amb fluïdesa sense haver de buscar gaire les paraules, formulant de manera precisa idees i opinions i disposant de les funcions del discurs que li permetin prendre i mantenir la paraula i relacionar hàbilment la pròpia contribució al discurs amb la dels altres interlocutors. Disposar d'un ampli repertori lèxic i estructural que li permeti suplir les deficiències fàcilment amb circumloquis. Fer presentacions que incloguin descripcions, narracions i argumentacions clares i detallades sobre temes complexos. Poder iniciar les presentacions, desenvolupar-hi temes generals i punts concrets i arribar a una conclusió de manera apropiada.

2. Expressió i interacció escrita

Produir textos clars, ben estructurats, detallats i d'una certa extensió sobre temes complexos ressaltant les idees principals, ampliant-les desenvolupant els punt de vista amb idees complementàries, amb motius i exemples adequats i acabant amb una conclusió adequada. Seleccionar l'estil apropiat en funció del lector a qui van adreçats els textos.

3. Comprensió oral

Comprendre fins i tot en males condicions acústiques textos extensos i complexos, tant per qüestions lingüístiques com conceptuals, que continguin expressions idiomàtiques i col·loquials i que tractin temes concrets o abstractes, fins i tot encara que siguin desconeguts per a l'alumne, en diverses varietats estàndard de la llengua articulats a velocitat normal o ràpida, encara que pot haver de confirmar-ne certs detalls sobretot si l'accent no li resulta familiar.

4. Comprensió lectora

Comprendre amb tot detall textos llargs i complexos de caràcter literari o basats en fets, tant si es relacionen amb la pròpia especialitat com si no, apreciand-ne les diferències d'estil sempre que es puguin tornar a llegir les seccions difícils.

B) Continguts

Competències generals

a) Actituds

Els estudis sobre l'aprenentatge i l'adquisició de llengües donen una gran importància als factors psicològics i afectius en el procés d'aprenentatge de la llengua i de la cultura que aquella representa. Aquests factors exerceixen la màxima influència en l'èxit o el fracàs de l'aprenentatge de la llengua i de les relacions interculturals en què es participa.

Una actitud és una disposició d'ànim que s'aprèn, tot i que de vegades estigui estretament relacionada amb trets de la personalitat. Per això, el professorat haurà d'esmerçar temps i esforços per ajudar l'alumnat a reconèixer el pes de les actituds en el procés d'aprenentatge, a identificar les pròpies i treballar en el desenvolupament de les adequades per aconseguir l'èxit en l'aprenentatge.

1. Actituds que afavoreixen l'èxit de l'aprenentatge

Reconeixement del fet que cadascú és el protagonista del seu aprenentatge i n'ha d'assumir la gestió i la responsabilitat.

Valoració de l'autoestima, la responsabilitat personal, l'esforç, la concentració, la voluntat i les pròpies capacitats.

Valoració de la motivació, la curiositat i l'obertura cap a nous coneixements.

Interès per manifestar creativitat i imaginació, i per experimentar.

Reconeixement dels diferents estils d'aprenentatge, i predisposició a aprendre i adoptar els que millor hi escaiguin.

Interès per adquirir autonomia en el procés d'aprenentatge.

Superació de l'ansietat davant les noves experiències.

Interès per desenvolupar constància i mètode de treball.

2. Actituds que afavoreixen el procés d'aprenentatge d'una llengua

Valoració de l'aprenentatge d'una llengua com a eina de desenvolupament personal.

Valoració de la importància de conèixer una llengua estrangera per als estudis i la feina.

Consciència del fet que l'aprenentatge d'una llengua requereix motivació, esforç i voluntat.

Definició de les necessitats i els interessos personals a l'hora d'aprendre una nova llengua.

Establiment d'objectius assumibles i observables a curt termini.

Aprofitament dels coneixements i les experiències de què es disposa, tant lingüístiques com no lingüístiques, com a mitjà per facilitar l'adquisició dels nous coneixements.

Reconeixement de la utilitat de transferir els coneixements i les estratègies d'aprenentatge d'una llengua a una altra.

Disposició a experimentar i a intentar activar els recursos i les estratègies de què es disposa.

Reconeixement del fet que l'error és necessari per aprendre.

Valoració de l'enriquiment personal que suposa la relació amb els altres estudiants i els professors.

Reconeixement del fet que el treball en grup i cooperatiu dóna l'oportunitat d'experimentar i de comunicar-se en la llengua que s'aprèn.

Valoració de l'adquisició d'estratègies que poden ser transferibles a altres aprenentatges.

Interès per comunicar-se i expressar-se oralment i per escrit amb persones que parlen la llengua objecte d'aprenentatge.

Consciència de la importància de la forma en la interacció, per tal d'expressar-se amb correcció i precisió.

Consciència de la importància d'adequar els continguts de l'actuació oral o escrita al context comunicatiu en què aquesta es produeix.

Consciència de la importància de l'avaluació com a instrument que permet regular el procés d'aprenentatge.

Consciència de la importància de l'autoavaluació com a mitjà d'avaluació i gestió del propi procés d'aprenentatge.

Consciència de la importància de la utilització de les noves tecnologies com a mitjà d'aprenentatge i d'intercanvi lingüístic i cultural.

Consciència de la importància d'aportar els coneixements lingüístics propis, com a mediador, en situacions en què persones de diferents llengües necessiten comunicar-se i no disposen d'una llengua comuna.

3. Actituds que afavoreixen l'adquisició d'una consciència intercultural

Valoració positiva de les diferències culturals com a font d'enriquiment i creixement personal.

Anàlisi crítica de les pròpies valoracions d'altres cultures.

Reconeixement de la dificultat, i de vegades la impossibilitat, de comparar realitats culturals diferents.

Superació dels prejudicis i estereotips sobre les cultures i els pobles.

Acceptació de l'alteritat i la diferència: respecte i tolerància.

Valoració de l'enriquiment i creixement personal que suposa el contacte amb persones d'altres cultures.

Valoració de la llengua com a vehicle d'expressió d'una realitat social i cultural, de les seves creences i valors.

b) Competència sociocultural

El coneixement de la societat i de la cultura de la comunitat o comunitats en què es parla la llengua objecte d'estudi és un aspecte del coneixement del món que té especial rellevància en el context de l'aprenentatge d'una llengua, ja que és probable que no formi part de l'experiència prèvia de l'estudiant o que el seu coneixement estigui deformat pels estereotips.

Aquest coneixement, conjunt de creences i valors que conformen la identitat dels individus i dels pobles, configura una manera de veure i d'entendre el món i incideix en la forma de comunicar-se amb els altres. Caldrà desenvolupar en l'alumnat una consciència intercultural que li permeti fer-se conscient i interpretar les situacions de comunicació i les convencions socials amb què es trobarà en els seus intercanvis interculturals.

A continuació es llisten els àmbits que poden estar relacionats amb els trets distintius de la societat i la cultura de la llengua que s'estudia.

Vida quotidiana

hàbits alimentaris: dieta, horaris, comportament a taula...,
horaris i hàbits de treball,
vacances i festes,
activitats de lleure.

Condicions de vida

el nivell de vida (diferències regionals, ètniques i de grup social),
l'habitatge,
les prestacions socials (educació, sanitat, pensions...),
paisatge i clima,
trets socioeconòmics (agricultura, ramaderia, pesca, indústria, comerç, turisme, banca, noves tecnologies...).

Relacions interpersonals

estructura familiar i relacions de parentiu,
relacions entre generacions,
relacions entre homes i dones,
relacions a la feina,
estructura de la societat (grups socials, partits polítics, institucions religioses...),
relacions amb les institucions (administració, policia...),
relacions entre diferents comunitats,
relacions entre grups polítics i religiosos.

Valors i creences

cultura i tradicions,
història i identitat nacional, estructura social i canvis que s'hi produeixen,
institucions, política, seguretat,
religió,
altres cultures i grups socials (països estrangers, turistes, immigrants),
manifestacions artístiques (literatura, arts plàstiques...),
sentit de l'humor.

Llenguatge corporal

gestos i postures,
expressions facials,
contacte visual,
contacte físic i proxèmica.

Convencions socials (normes de cortesia)

puntualitat,
indumentària,
regals,
celebracions (festes familiars, tradicionals...),
visites (durada, acomiadament...),
conversa (actituds, convencions i tabús),
actes de caràcter social (enterraments...).

Comportaments rituals

pràctiques religioses i ritus,
naixements, casaments, enterraments,
actitud de l'audiència en espectacles i cerimònies,
celebracions, festivals, balls...

c) Continguts nociònals

El llistat següent de continguts nociònals inclou els conceptes bàsics a partir dels quals es desglossaran les subcategories corresponents amb els seus exponents lingüístics per nivell.

Entitats:

expressió de les entitats i tot allò que hi fa referència.

Propietats:

existència,

quantitat,

qualitat,

valoració.

Relacions:

espai (ubicació absoluta i relativa en l'espai);

temps (situació absoluta i relativa en el temps);

estats, processos i activitats (aspecte, modalitat, participants i les seves relacions);

relacions lògiques (entre estats, processos i activitats): conjunció, disjunció; posició; comparació; condició; causa; finalitat; resultat;

relacions temporals (anterioritat, simultaneïtat, posterioritat).

d) Estratègies i habilitats lingüístiques

1. Estratègies comunicatives per a l'ús de la llengua

Tant en l'ús de la llengua per part dels nadius com en el procés d'aprenentatge, les persones (nadius o aprenents) realitzen actes comunicatius en les diferents habilitats lingüístiques (parlar, escoltar, escriure o llegir) i posen en funcionament diferents estratègies de comunicació.

Les estratègies són un mitjà que l'usuari d'una llengua utilitza per mobilitzar i equilibrar els recursos de què disposa per tal de respondre a les exigències comunicatives de la situació i assolir amb èxit un objectiu concret. La utilització d'estratègies comunicatives no s'ha d'interpretar com una manera d'esmenar carències lingüístiques o de comunicació, sinó com l'aplicació d'uns principis metacognitius: planificació, execució, avaluació i reparació, a les diferents formes de les habilitats comunicatives: la recepció, la producció, la interacció i la mediació.

El progrés en l'aprenentatge d'una llengua s'evidencia per la capacitat de l'aprenent de dur a terme actes comunicatius i utilitzar estratègies comunicatives.

1.1 Estratègies de recepció (oral i escrita)

Planificació

Identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i presa de consciència dels coneixements previs que se'n tenen.

Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.

Adequació del tipus d'audició o lectura (comprendre el sentit general, buscar una informació específica, etc.) a les diferents intencions de l'oient o lector, i a la funció i tipologia del text.

Execució

Deducció, inferència i formulació d'hipòtesis a partir d'idees, preconceptes i coneixements previs.

Confirmació d'hipòtesis a partir de la interrelació i d'elements significatius del text.

Comprensió global, selectiva, exhaustiva, interpretativa.

Avaluació i reparació

Verificació o reformulació d'hipòtesis.

1.2 Estratègies de producció (oral i escrita)

Planificació

Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels propis coneixements del món.

Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.

Adequació del text (oral o escrit) al destinatari (funció del text, àmbit i canal, registre, estructura i cohesió del discurs...).

Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

Composició i articulació del discurs, integrant elements verbals i no verbals al missatge.

Ús de fragments de discurs “prefabricats”, coneguts per l’usuari, que li donen seguretat.

Ús d’estratègies d’evitació: valorar les dificultats de la tasca i els recursos de què es disposa per ajustar el missatge.

Ús d’estratègies d’assoliment: provar noves expressions sense bloquejar la comunicació, ajustant el nivell de la tasca a l’alça.

Utilització de tècniques per compensar mancances lingüístiques que produeixen interrupcions o bloqueigs de la memòria (mots per guanyar temps, paràfrasis, canvi de tema...).

Avaluació i reparació

En l’expressió oral, valoració de l’èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que rep de l’audiència a través de la seva reacció oral, gestual o expressió facial.

En l’expressió escrita, possibilitat de control de la producció, tant des del punt de vista comunicatiu com lingüístic (revisió, correcció...).

1.3 Estratègies d’interacció (oral i escrita)

A més de les estratègies de recepció i comprensió indicades en els apartats anteriors, en el cas de la interacció oral hi ha un tipus d’estratègies específiques d’aquesta habilitat referides al control que els interlocutors tenen del procés. Aquestes estratègies són les següents:

Planificació

Previsió del tipus d’intercanvis possibles tenint en compte la informació que es comparteix i la nova informació que es vol donar o obtenir.

Coneixement de les regles de la interacció oral (torn de paraula i distància física dels interlocutors).

Coneixement de les regles de la interacció escrita d’acord amb la tipologia textual de què es tracti (notes, postals, cartes, correus electrònics).

Execució

Iniciativa i cooperació per tal de desenvolupar l’intercanvi.

Capacitat de facilitar ajut i demanar-lo per aclarir possibles malentesos, repetint o reformulant el que sigui necessari.

Avaluació i reparació

Valoració de l’èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que facilita l’interlocutor amb la seva reacció escrita o oral (gestual o d’expressió facial).

1.4 Estratègies de mediació

Són les que utilitza l’usuari de la llengua, que fa el paper d’intermediari, en les activitats de mediació entre interlocutors que no es poden entendre directament, o entre un text oral o escrit i un parlant d’una llengua diferent de la dels textos.

Les activitats de mediació són pel que fa a l’expressió i a la interacció oral:

La interpretació simultània, diferida o consecutiva.

La interpretació informal (visitants estrangers en el país de la llengua d’estudi, parlants nadius a l’estranger, situacions socials i transaccions per a amics, familiars...).

Les activitats de mediació són pel que fa a l’expressió i a la interacció escrita:

Traducció especialitzada o literària.

Resum de l’essencial d’articles de diaris, revistes...

Reformulació de textos especialitzats per a no especialistes.

Planificació

Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels coneixements del món, tant els propis com els de les persones entre les quals s'estableix la mediació.

Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.

Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles i als de les persones per a les quals es fa la mediació (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

Composició i articulació del discurs, integrant al missatge elements verbals i no verbals.

Prendre consciència de les possibilitats i les equivalències de les dues llengües entre les quals es fa la mediació.

Avaluació

Comprovació de la congruència entre els dos textos.

Comprovació de la coherència dels usos.

Reparació

Amb l'ajut de diccionaris.

Amb l'ajut d'altres persones o fonts.

2. Estratègies per a l'aprenentatge de la llengua

Les estratègies d'aprenentatge afavoreixen el procés d'aprenentatge propi en la mesura que, d'una banda, promouen que l'alumne assagi amb el mitjans, les tècniques i els procediments que li resultin més rendibles i, de l'altra, estimulen el desenvolupament de l'autonomia i del treball col·laboratiu, així com de la responsabilitat en l'aprenentatge.

La capacitat d'aprenentatge també es pot concebre com la predisposició o l'habilitat per descobrir allò que és diferent, tant si es tracta d'una altra llengua, com d'una altra cultura, d'altres persones o de nous coneixements. Segons els aprenents, saber aprendre pot incloure graus i combinacions de molts aspectes del saber ser, dels coneixements i del saber fer.

Les estratègies que s'enuncien a continuació segueixen els passos del procés d'aprenentatge d'una llengua i, encara que algunes poden formar part del bagatge conscient o inconscient de l'aprenent de llengües, en tots els casos es poden practicar i fer-les conscients per tal d'utilitzar-les i automatitzar-les per agilitar l'aprenentatge.

2.1 Estratègies cognitives

Reflexió sobre la comunicació i la llengua. Raonament sobre el fet comunicatiu i els elements d'una situació comunicativa.

Presa de consciència i explicitació de coneixements sobre la comunicació i la llengua.

Presa de consciència de com s'aprèn la llengua per afavorir el procés d'aprenentatge.

Formulació d'hipòtesis referides al significat, funció i/o ús de diferents elements o aspectes de la llengua. Raonament i verificació de les hipòtesis formulades.

Deducció de les normes d'ús de la llengua estrangera per analogia amb les pròpies o a partir d'exemples contextualitzats.

Aplicació dels coneixements sobre la llengua pròpia o altres de conegudes per facilitar el nou aprenentatge.

Reconeixement de les diferències d'ús entre el codi oral i l'escrit i entre els diferents registres.

2.2 Estratègies metacognitives Reflexió

sobre el procés, l'aprenentatge: Apropiació de la terminologia necessària. Comprensió del paper de l'error.

Utilització de tècniques d'estudi i altres eines de treball.
Desenvolupament del propi estil d'aprenentatge.
Desenvolupament de l'autonomia i control del propi procés d'aprenentatge.
Utilització de l'autoavaluació i la coavaluació com a element de millora del procés.

2.3 Estratègies socioafectives

Desenvolupament d'estratègies que permeten a l'aprenent valorar i reforçar la seva motivació per practicar la llengua i col·laborar amb d'altres per al seu aprenentatge.

Acceptació de la comprensió parcial o superficial d'una situació comunicativa i mobilització dels recursos i tècniques disponibles per sentir-se competent en el desenvolupament de tasques d'aprenentatge i comunicatives.

Formulació d'objectius clars i possibles per reforçar la motivació.

Presa de consciència de la importància dels companys com a font d'aprenentatge a classe i fora de classe.

Capacitat d'oferir i demanar ajut per construir el propi coneixement.

Predisposició a rebre la retroalimentació del professor sobre el procés d'aprenentatge.

Aprofitar totes les ocasions possibles per establir contacte, fora de l'aula, amb la llengua que s'aprèn (contacte amb persones, lectures, audicions...).

Capacitat de risc per experimentar amb els nous aprenentatges.

C) Competència lingüística comunicativa

a) Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1 Coneixements i informació

Identificar; donar informació; confirmar la informació prèvia; descriure i narrar; expressar coneixement; expressar desconeixement; expressar habilitat per fer alguna cosa; expressar que es recorda o no es recorda una cosa.

1.2 Opinions, creences i hipòtesis

Donar l'opinió; demanar valoració; valorar; posicionar-se a favor o en contra; preguntar si s'està d'acord amb alguna cosa; invitar a l'acord; expressar acord i desacord; presentar un contraargument; expressar certesa i evidència; expressar manca de certesa i evidència; invitar a formular una hipòtesi; expressar possibilitat; expressar obligació i necessitat; expressar falta d'obligació i necessitat.

1.3 Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Expressar plans, intencions i decisions; expressar plans i intencions frustrats; fer propostes i suggeriments; rebutjar una prohibició; proposar i suggerir; acceptar i rebutjar una proposta; acceptar una ordre, petició o prec; negar-se a obeir una ordre, a acceptar una petició o un prec; prometre i comprometre's; oferir-se per fer alguna cosa.

1.4 Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa)

Demanar l'opinió; demanar informació; demanar pel coneixement d'alguna cosa; demanar confirmació; demanar si es recorda o s'ha oblidat d'alguna cosa; preguntar per l'habilitat de fer alguna cosa; demanar pels gustos i els interessos; demanar per preferències; demanar per desitjos; demanar per plans i intencions; demanar per l'estat d'ànim; donar una ordre o instrucció; demanar un favor; demanar objectes; demanar ajuda; pregar; repetir una ordre prèvia o pressuposada; demanar permís; donar i denegar permís; prohibir; oferir i convidar; sol·licitar confirmació d'una proposta prèvia, oferiment o invitació; aconsellar; advertir; amenaçar; retreure; tranquil·litzar i consolar; animar; intentar convèncer.

1.5 Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar gustos i interessos; mostrar escepticisme; explicar plans i intencions; expressar aprovació i desaprovació, aversió, preferència, desitjos, alegria, satisfacció, tristesa, aflicció, plaer, diversió, avorriment, afartament, enuig, indignació,

por, ansietat, preocupació, nerviosisme, angoixa, empatia, alleujament, esperança, decepció, resignació, penediment, sorpresa, estranyesa, admiració, orgull, afecte i sensacions físiques.

1.6 Relació social: actituds envers les altres persones

Saludar; respondre a una salutació; adreçar-se a algú; presentar a algú; respondre a una presentació; preguntar per la necessitat d'una presentació; sol·licitar ser presentat; donar la benvinguda a algú; respondre a una benvinguda; disculpar-se; respondre a una disculpa; agrair; respondre a un agraïment; expressar el condol; proposar un brindis; felicitar; formular bons desitjos; respondre a felicitacions i bons desitjos; acomiadar-se.

1.7 Estructuració del discurs

Saludar i respondre una salutació; preguntar per una persona i respondre; demanar per una extensió o habitació i respondre; preguntar si es pot deixar un encàrrec; preguntar per l'estat general de les coses i respondre; sol·licitar que comenci un relat i reaccionar; introduir el tema del relat i reaccionar; indicar que se segueix el relat amb interès; controlar l'atenció de l'interlocutor; introduir un fet; organitzar la informació; connectar elements; reformular el que s'ha dit; destacar un element; introduir paraules d'una altra persona; citar; encetar una digressió; tancar una digressió; rebutjar un tema o un aspecte del tema; interrompre; indicar que es pot reprendre el discurs; demanar a algú que guardi silenci; cedir la paraula; indicar que es desitja continuar el discurs; concloure el relat; introduir un nou tema; proposar el tancament; rebutjar el tancament introduint un nou tema.

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la manera en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar èmfasi en els aspectes de l'ús de la llengua que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1 Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs i es manifesten en contextos poc habituals:

La selecció i l'ús de les formes de rebuda, de presentació, de comiat, d'interpel·lació i de reacció a aquestes formes.

La selecció i l'ús de les formes per reaccionar davant d'una informació o relat, demanar una informació o un favor, agrair, disculpar-se, demanar permís, interessar-se per les persones, felicitar, elogiar, oferir-se, excusar-se, convidar, brindar, donar la benvinguda, expressar sentiments en determinats esdeveniments (discursos, casaments, homenatges...) i reaccionar a totes aquestes situacions.

La selecció, l'ús i el canvi, si escau, de formes de tractament, formal, informal, familiar, segons la confiança, el respecte, l'acostament o el distanciament que es vulgui mostrar.

Les convencions en els torns de paraula (cara a cara, per telèfon, en xats o fòrums virtuals, SMS).

2.2 Convencions socials (per exemple, fórmules de cortesia) que varien d'una cultura a una altra, la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

Les convencions socials poden respondre a aspectes que cal identificar:

- determinades actituds, valors o creences,
- les relacions interpersonals entre els interlocutors,
- determinats rituals de comportament,
- l'estat d'ànim dels parlants,
- temes que poden resultar tabú.

2.3 Introducció d'expressions de saviesa popular –component significatiu de l'aspecte lingüístic de la competència sociocultural– i, actualment, grafits, eslò-

gans publicitaris a la televisió o a la vestimenta, i plafons als llocs de treball, amb la mateixa funció.

Refranys

Expressions idiomàtiques

Cites

Frases tòpiques

Referències a aspectes culturals propis dels contextos on es parla la llengua (de la literatura, de la televisió, de la política...).

2.4 Diferències de registre referides a diversos usos de la llengua en contextos diversos:

formal

estàndard

informal

familiar o íntim

Reconeixement i producció, en alguns contextos, d'expressions i col·loquialismes, elements estilístics que permeten un ús emotiu, al·lusiu, humorístic... del discurs (llargada de les frases, frases fetes, ús forçat del lèxic o de determinades estructures...).

2.5 Reconeixement d'alguns indicadors lingüístics de procedència geogràfica, grup professional, social, generacional. Aquests indicadors poden ser de:

lèxic (doble sentit, sentit malsonant, paraules malsonants...)

accent

entonació

aspectes paralingüístics (sons, onomatopeies, interjeccions, falques, mots crossa, preguntes de farciment, gestió dels silencis, ús d'icones, abreviatures, sigles i de diferents elements tipogràfics...)

llenguatge corporal (postura, mirades, distàncies físiques, contactes físics, moviments d'atenció i sorolls o expressions de cooperació: donar la mà, abraçar, fer petons o mirar o no als ulls).

b) Competència discursiva

El text com a unitat mínima de comunicació.

1. Organització del discurs

1.1 Adequació al context

Relació del text amb la situació de comunicació.

Identificació i/o selecció de:

1.1.1 Els indicis situacionals: lloc, canal, persones interlocutores i relació entre ells.

1.1.2 Funció comunicativa del text.

1.1.3 Tipus de text i format.

1.1.4 Varietat i registre: llengua oral/llengua escrita; registre formal/informal; neutre; varietat estàndard/no estàndard.

1.1.5 Tema: enfocament i contingut.

1.2 Coherència textual

El text com a unitat global de significat.

1.2.1 Pertinència del contingut.

Selecció de contingut rellevant.

1.2.2 Estructuració del contingut

Ordenació lògica de les idees.

1.2.3 Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats.

1.3 Cohesió textual

Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual. Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.

1.3.1 Inici del discurs

Mecanismes iniciadors de discursos orals (presa de contacte): Estimats oients; Hi

havia una vegada; Senyores i senyors...; Tinc el plaer de presentar-los...; En primer lloc, voldria agrair-los...; Em senten bé?; Aquesta exposició durarà...

Mecanismes iniciadors de discursos escrits:

Textos codificats (cartes, etc.): encapçalaments, sagnats, ortotipografia...

Altres textos (treballs acadèmics, articles, correus electrònics, sms...): títols, subtítols, mecanismes d'acostament al lector (començament amb una pregunta, una cita...).

Introducció del tema:

Discurs oral: Com tots vostès saben...; Començarem amb...; A continuació tractaré de...; Voldria exposar...; No t'ho creuràs, però...; A veure si endevines...; Espero no interrompre...; Una cosa...; Per cert...; Perdoni, tindria l'amabilitat de...; T'haig d'explicar una cosa...

Discurs escrit: El motiu d'aquesta carta...; Em dirigeixo/M'adreço a vostè per...; Ens sap greu comunicar-vos...; En aquest treball intentarem demostrar...; A continuació analitzarem...

Focalització (Sobre el tema de les centrals nuclears he de dir que...) i tematització (L'ha tractat molt bé, aquest tema, aquest autor...)

1.3.2 Desenvolupament del discurs

Desenvolupament temàtic

Manteniment del tema

Coreferència (ús de l'article, pronoms, demostratius; concordança de temps verbals).

Anàfora, catàfora, dixi: consolidació de l'ús anafòric dels pronoms febles en valors menys freqüents (valor possessiu de en, li, els): li coneixen les debilitats, en visitarem la catedral, els coneixen els gustos...

Límits de la pronominalització. Interferències d'altres llengües en la coreferència. Abús dels demostratius, dels possessius, de la forma mateix.

Repetició. Substitució per sinònims (Va escriure "un text" molt complex. "El document" incloïa terminologia científica); substitució per hiperònims (El van voler nomenar "conseller d'Agricultura", però va rebutjar "el càrrec"); substitució per hipònims (Tenia diversos "síntomes". "La temperatura" era molt alta, patia un "dolor" agut al pit...); substitució per proformes lèxiques (Van tractar la congestió del trànsit. "El tema" era molt delicat).

Reformulació. Paràfrasi i aclariments: Per resumir...; En conclusió...; En definitiva...; Dit d'una altra manera...; En altres paraules...

Èmfasi: Val a dir...; Cal tenir en compte...; Cal insistir a/en/què; Convé destacar; En efecte; Vull ressaltar...; Fins ella hi anava; Hem de tenir cura del procés de comunicació, sobretot, especialment...; I no només això.

En l'oral no formal: És ben trist; Escris prou bé; Que n'és de maca; Fa tanta/una calor; Sí que menja!; Com corre!; Quant de temps!; I aleshores, pam/fiu, va i se'n va; És petit, petit...

Expansió del tema

Exemplificació:

A tall d'exemple; N'és un bon exemple...

Allusions, referències, cites i evocacions: Quant a...; Referent a...; Pel que fa a...; En relació amb...; Respecte a...; Recordem el que...; No oblidem que...; Cal recordar/no oblidar que...; Com (ja) sabem...; Com diu/ha dit/va dir/diria...).

Definicions: En el sentit de...; Dit d'una altra manera...;

Enumeració, seqüenciació temporal: Tot seguit passo a...; Un cop dit això...; I encara hi podem afegir...; Al seu torn...; En darrer terme...; D'antuvi...

Reforç. Precisió/matisació: Especialment; En especial; Particularment; Fet i fet; En efecte; Efectivament; Certament; En concret; Per descomptat; De la mateixa manera; Així mateix; Igualment; Amb això vull/volia/voldria dir que...; De fet...

Contrast: Mentre que; Malgrat això; Malgrat tot; En tot cas; Sigui com sigui; Al capdavant; Tanmateix; Ben al contrari; Tot al contrari; Per contra; En realitat; Ben mirat; No obstant això; Això no obstant; A pesar de...; Amb tot...; Altrament; Con-

tràriament; Per bé que...; Tot i això; Així i tot; De tota manera; De totes maneres...; Ara bé; Si no; Si més no...; Almenys...

Conseqüència: Per consegüent.

Introducció de subtemes: Quant a...; No solament... sinó també...; En relació amb... Tornant a...; Com he dit abans; Respecte a...; Pel que fa a...; En un altre ordre de coses; A propòsit de...

Rebutjar un tema: Això millor que ens ho estalviem; Perdona però em sembla que ens estem desviant del tema...

Personalització: Al meu entendre/parer...; Des del meu punt de vista...; Segons la meva opinió...; Honestament...

Canvi temàtic

Obrir una digressió: Dit en altres paraules; En qualsevol cas; Dit d'una altra manera...; Faig un parèntesi...; Canviant de tema...; Ara que dius això; D'altra banda; Parlant de + SN... Obro/im parèntesi; Dit sigui de passada.

Tancar una digressió (Bé, per on anava? On érem?; Perdona, se me n'ha anat l'olla; Tanquem parèntesi).

Recuperació del tema: Com deia...; Com anava dient...; Com estava dient...; En fi; Tornant al tema que tractàvem; Doncs bé...; Llavors...; Aleshores...; Així doncs...; Ara que ho dius; Allò que deia...; Reprenent el tema...

La connexió: ús d'elements d'enllaç i organització del text

Connectors textuais:

Addició: En efecte; Efectivament; Certament; Per descomptat; De manera semblant; I encara més; Paral·lelament; De la mateixa manera; Així mateix; A propòsit; Al seu torn; Fet i fet.

Disjunció: Dit d'una altra manera; Vaja; Més ben dit; O encara millor; O si voleu; En suma; Comptat i debatut; Ras i curt.

Contrast: Això no obstant; Amb tot; No obstant això; Tanmateix; En realitat; Fet i fet; Ben mirat; En qualsevol cas; En tot cas; Al capdavant; Ans al contrari; Ben al contrari; Tot al contrari; Contràriament; Si més no; Almenys; Tot amb tot; Siguí com sigui; Fet i debatut.

Finalitat: A fi que/de; Amb l'objectiu que/de; La finalitat del qual.

Causa: A còpia de; A força de; Atès que; Considerant que; Vist que; En virtut de.

Conseqüència: A conseqüència de...; Conseqüentment; Consegüentment; Que (vés-te'n que fas tard); En/com a conseqüència; Tot plegat.

Condicció: A condició que; Posat que.

1.3.3 Conclusió del discurs

Resum/Recapitulació: Resumint; (Dit) en poques paraules; En conjunt; Globalment; Recapitulant; En síntesi; Comptat i debatut; Ras i curt; Breument; Tot plegat...; Al cap i a la fi; En suma; Sintetitzant tot el que hem dit abans; Ens trobem en un punt en què...; A veure, per aclarir-nos, hem quedat que...; O sigui, al final hi anirem...

Indicació de tancament textual:

Mecanismes per tancar el discurs oral:

En conclusió; Per concloure; Res més; M'agradaria resumir dient...; Ho deixem aquí; Total; Llavors; Doncs bé; Doncs, res...; Si no hi ha més preguntes...; Arribats en aquest punt; Només em resta agrair-los; Gràcies per tot; (I) bé; Molt bé... Així, doncs...; Em sap greu, noi, però me n'haig d'anar; Hauríem d'anar plegant; Ara sí que me'n vaig; Bé, doncs, ja ens veurem, eh?; A veure si no esperem tant per veure'ns; Vinga, doncs, a reveure...

Rebutjar la proposta de conclusió (Espera, espera, que encara t'he d'explicar una cosa; no te'n vagis/no pengis que haig de...).

Mecanismes per tancar el discurs escrit:

Textos codificats (cartes, etc.): Aprofito l'avinentesa...; Atentament...

Altres textos (treballs acadèmics, articles...): En conclusió; Per concloure... Altres recursos: preguntes retòriques, ús de l'humor, cites...

1.3.4 Discurs oral (recursos específics)

Recursos específics del discurs interactiu:

Sol·licitar a l'interlocutor que comenci (Escolta, que se n'ha fet de...).

Reaccionar a la sol·licitud de començar un discurs (Digues; fes, fes; No interromps pas, digues; Em sap greu però ara no et puc atendre; Perdona que et talli; Mira, em sap greu dir-t'ho però ara...).

Indicar que se segueix el relat amb interès, amb incredulitat (Apa!), indiferència o resignació (Ves!), admiració (Mi-te'!; Per l'amor de Déu!; Fixa-t'hi!; Com si ho veiés; Vatua l'olla!; N'hi ha per llogar-hi cadires, tu diràs...).

Controlar l'atenció de l'interlocutor (Saps què vull dir, oi?; Veus per on vaig?; Ho agafes; No sé si s'ha entès).

Demandar silenci (Bé, si us plau una mica de silenci; Els agrairíem que poguéssim anar començant...).

Cedir el torn (Té la paraula; Pot intervenir-hi ara, si així ho desitja; Va, parla tu ara).

Demandar el torn (Podria fer una pregunta?).

Interrompre (Un moment, em permets un incís/em permets que t'interrompi?;

Recursos dilatoris, ús de mots falca (M'explico?; Oi que m'entens?; En fi).

L'entonació com a recurs de cohesió del text oral.

Entonació declarativa: oracions amb una o més unitats tonals, enumeracions, elements perifèrics a l'oració (dislocacions, vocatius, elements parentètics, aposicions), focalitzacions contrastives, èmfasi, declaratives categòriques, dubitatives, d'obvietat, exclamatives.

Entonació interrogativa absoluta: oracions amb una o més unitats tonals, la disjunció, enumeracions, elements perifèrics a l'oració (dislocacions, vocatius, elements parentètics, aposicions), focalització i èmfasi, interrogatives exclamatives, interrogatives confirmatòries, interrogatives imperatives, interrogatives retòriques.

Entonació interrogativa parcial: oracions amb una o més unitats tonals, enumeracions, elements perifèrics a l'oració (dislocacions, vocatius, elements parentètics, aposicions), focalització i èmfasi, interrogatives exclamatives, interrogatives imperatives.

Entonació interrogativa reiterativa.

Entonació imperativa: ordres, prescs.

Vocatus.

Les interjeccions pròpies i impròpies:

Expressives (I ca; Au; Alça; Ai las; Manoi; Renoi; Guaita; Bufa; Oidà; Osti...).

Conatives (Ull viu; Muts i a la gàbia; Alto; Xsst; Uep; Uei...).

Fàtiques (Déu vos guard!; Estigueu bonets; Mercès; Ve-t'ho aquí...).

Metalingüístiques (Veja; Aviam; Avere; Mmm –dubte–).

Representatives –onomatopeies– (Va anar fent; Pim-pam (per indicar diligència); Hi insistia; Vinga, vinga i vinga (per indicar repetició); I zas; I fiu (per indicar rapidesa)).

1.3.5 La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació.

El punt: absència en sigles, símbols, algunes abreviatures, títols, subtítols, rètols, datacions, ordinals, al final de càrrecs i noms...

La coma

En els desplaçaments dels elements constituents de l'oració.

En enumeracions en combinació amb el punt i coma.

En les el·lipsis.

En la subordinació adverbial.

Absència de coma entre verb i complements.

Per evitar ambigüitats (Qui canta, els seus mals espanta).

Entre subjecte i verb en cas que el subjecte sigui molt llarg o complex.

Presència de coma en les duplicacions de constituents de l'oració (Vés-hi d'hora, a l'escola).

Davant de coordinades adversatives i distributives (M'agraden els pastissos, però no en puc menjar).

Vocatius

En les datacions, després del nom de la població (Mataró, 30 de novembre de 2010)

En les adreces, després del nom del carrer i el número (Carrer del Bisbe, 25, 3r 1a)

Després de les salutacions que encapçalen les cartes i altres documents (Benvolgut amic,)

Després de les fórmules de comiat, si no hi ha verb (Cordialment,)

En les quantitats, com a separador decimal (876,55)

Els dos punts:

En documents administratius (Exposo:)

Per introduir enumeracions, explicacions i exemples (Hi havia dues opcions ben clares: pujar-hi a peu o deixar-ho estar)

En les enumeracions incompletes (Vam comprar de tot: pa, embotits, llet, iogurts, fruita...)

El punt i coma: per separar oracions unides per un lligam lògic; en enumeracions complexes; davant de conjuncions adversatives i concessives en oracions llargues.

Els parèntesis: intercalació d'informació secundària en el discurs (L'escriptor català Jordi Puntí (Manlleu, 1967) ha...).

Les cometes: en les citacions i per reproduir pensaments

2. Textos i àmbits d'ús

2.1 Expressió i interacció oral

2.1.1 Converses de caràcter col·loquial i transaccional.

2.1.2 Converses de caràcter formal o semiformal.

2.1.3 Monòlegs espontanis o preparats, adreçats a una audiència: narracions de fets, experiències; exposició argumentada d'idees i presentacions de temes d'interès general no especialitzat.

2.1.4 Participació en tertúlies i debats.

2.1.5 Participació en activitats d'aprenentatge i d'avaluació (presentacions d'un tema d'interès personal o professional, debats, simulacions, enquestes, entrevistes...).

2.1.6 Anuncis publicitaris.

2.1.7 Participació en xats, blogs i altres mitjans que ens ofereixen Internet i les TIC.

2.2 Expressió i interacció escrita

2.2.1 Cartes formals: de sol·licitud, acceptació, reclamacions, queixes...

2.2.2 Escrits personals, informes i articles relacionats amb els estudis o la feina.

2.2.3 Formularis de reclamació, comunicats d'accidents o sinistres.

2.2.4 Articles d'opinió (cartes al director, revista de l'escola...).

2.2.5 Prendre apunts i fer resums.

2.2.6 Escriitura creativa (cançons, poemes, contes, altres textos literaris...).

2.2.7 Activitats d'aprenentatge i avaluació (crítiques d'espectacles, narracions, escriptura creativa, col·laborativa...).

2.2.8 Participació en xats, blogs i altres mitjans que ens ofereixen Internet i les TIC.

2.3 Comprensió oral

2.3.1 Notícies, reportatges, debats, tertúlies, etc. emesos per ràdio o televisió.

2.3.2 Espectacles en directe (teatre, cinema, esports, concerts, cançons...).

2.3.3 Discursos, conferències...

2.4 Comprensió escrita

2.4.1 Diaris i revistes.

2.4.2 Textos literaris (novel·la, assaig, poesia...).

2.4.3 Manuals d'instruccions, catàlegs i prospectes.

2.4.4 Tires còmiques i acudits.

- 2.4.5 Anuncis publicitaris.
- 2.4.6 Diccionaris monolingües
- 2.5 Mediació oral i escrita
 - 2.5.1 Fer d'intermediari/ària en transaccions i situacions socials per a amistats, família, col·legues professionals, convidats estrangers...
 - 2.5.2 Resum de l'essencial d'articles de diaris i revistes.
 - 2.5.3 Resum d'una xerrada o conferència sobre temes d'interès general o relacionats amb l'àmbit acadèmic o professional de l'alumne.
 - 2.5.4 Traducció de fragments d'articles de diaris i revistes, de novel·les, poemes i textos no especialitzats.
- c) Competència lingüística.
 - 1. Lèxic i aspectes semàntics
 - 1.1 Repertoris lèxics: reconeixement i utilització adequada (producció i comprensió) en els contextos a què es refereixen els objectius especificats per a aquest nivell.
 - 1.2 Famílies lèxiques (sinònims, antònims, mots polisèmics, precisió lèxica...).
 - Vulgarismes, cultismes i neologismes. Sinònims relacionats amb el registre, amb el context i amb el grau d'especialització i de precisió.
 - 1.3 Derivació
 - 1.3.1 Derivació mitjançant sufixació:
 - Noms derivats de noms (derivació amb sufixos valoratius: -arro, -às, -ó, -ot; derivació amb sufixos no valoratius: col·lectius: -am, -ada, -ar, -alla...; de contingut d'un instrument: -ada...; de gentilici: -enc...).
 - Noms derivats d'adjectius (-esa, -ícia, -ària, -edat...).
 - Noms derivats de verbs (-alles, issa, -ança, -all...).
 - Verbs derivats de noms (-ejar, -itzar, -egar...).
 - Verbs derivats d'adjectius (-ejar, -itzar, -ificar...).
 - Verbs derivats d'altres verbs mitjançant sufixos intensius (parlar/parlotejar, ploure/plovisquejar, allargar/allargassar...).
 - Adjectius derivats de noms: (-enc, -ívol, -ià..., -esc...)
 - Adjectius derivats d'adjectius (groc/groguenc, malat/malaltís, bonic/bonicoi, blau/blavós...).
 - Adjectius derivats de verbs (-aire, -ble, -ívol, -ós, -ís...).
 - 1.3.2 Derivació mitjançant prefixació:
 - Prefixos recategoritzadors: (pa/apamar; bla/reblanir, llom/esllomar-se...).
 - Prefixos no recategoritzadors (prear/menysprear; canviar/bescanviar, sort/dis-sort...).
 - 1.3.3 Derivació zero (recategorització sense procés morfològic: jugar net; un havà; amb procés morfològic: xisclar/xicle; xopar/xop...).
 - 1.4 Composició
 - 1.4.1 Composició amb un prefix tònic (compostos prefixats nominals: sots-, pseudo-, vice-, avant-...; verbals contra-, extra-, sota-, entre-...; adjectivals: pre-, inter-, anti-).
 - 1.4.2 Composició pròpia
 - Compostos nominals (V+N: escurabutxaques, portaveu; N+ V: lloctinent; V+V: giravolta/suca-mulla; N+N: pasta-dents, capvespre).
 - Compostos verbals (N+V: corglaçar-se; Adj/Adv+V: menystenir; primfilar).
 - Compostos adjectivals (N+Adj/Participi: camacurt; garratibat; palplantat; Adj/Adv+Participi: malendregat; clarivident; Adj+Adj: agredolç, grecoromà).
 - 1.4.3 Composició culta (composició a partir de dos elements cultes: etnocidi: canòdrom; composició a partir d'un element culte i un de patrimonial: petrolífer, comunicòleg).
 - 1.5 Abreviacions. Sigles.
 - 1.6 Interjeccions i onomatopeies.

1.7 Mots transparents o pròxims. Falsos amics. Interferències lèxiques més freqüents (calcs i barbarismes).

1.8 Préstecs i mots d'origen estranger.

1.9 Locucions lèxiques.

1.9.1 Locucions verbals amb fer; amb tenir; amb anar; amb altres verbs

1.9.2 Locucions adjectivals: formades per Adj+S. prep: ple a vessar; S. adj amb estructura comparativa: estufat com un paó, més ruc que un sabatot; Adjectius coordinats: alt i prim, parent d'en Bufa, fet i pastat.

1.9.3 Locucions adverbials

1.9.4 Locucions nominals: cabell d'àngel

1.10 Construccions lexicalitzades amb funció expressiva (Cames ajudeu-me!) i fraseologisme:

Amb dislocació de sintagmes: De desagraïts, l'infern n'és ple

Amb coordinació i juxtaposició de sintagmes: Cel rogent, pluja o vent

Amb coordinació i juxtaposició d'oracions

Subordinació d'oracions: Quan falta pa, bones són les coques

Interacció de pregunta resposta: Què hi farem? Mala cara quan morirem

Interaccions de comentari-contrapunt: Tinc set! Puja a la taula i beu a galet

1.11 Recursos expressius: eufemismes, metàfores, metonímia, comparacions.

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1 El substantiu

2.1.1 Morfologia del substantiu.

Gènere: per oposició: -o/a (monjo/a); -u/a (ateu/atea); femení en -na, -ina (orfe/òrfena, heroi/heroïna); masculí en -ot (bruixa/bruixot, dida/didot); sense oposició: amb sufix -arca, -ma, -ta, -esa. Designació del gènere mitjançant mascle/femella (balena mascle).

Grau relatiu: diminutiu (sufixos -ó/-ona; -í/-ina) i augmentatiu (sufixos -às/-assa; -ot/-ota).

2.2 Els determinants (morfologia i posició)

2.2.1 Articles.

2.2.2 Demonstratius.

Posposició del demostratiu (L'home aquell).

Ús anafòric: Aquest és el Joan de qui et parlava

2.2.3 Possessius. Altres posicions del possessiu (El cotxe meu; És problema teu...)

i la construcció preposició + substantiu + possessiu tònic (A càrrec teu).

2.2.4 Quantificadors:

Numerals.

Ordinals: sense oposició de gènere (u, dos com a referència o xifra (la fila dos, l'u de gener); per oposició de nombre com a substantiu (he tret dos sisos).

Altres quantificadors.

Partitius: dos mitjos; tres terços; un desè/dècim; un centè/centèsim; un milè/mil·lèsim); bessó/bessona, trigèmins/trigèmina...

Col·lectius: una desena, una quinzena...; octava, dècima...; triangle, pentàgon...; bienni, decenni, quadrimestre, cinquantenari, octogenari..

Indefinites: cert/a/s/es; ambdós, ambdues, tots dos, totes dues.

Casos especials de concordança: tot Barcelona; mig Catalunya.

2.3 El pronoms (morfologia i posició)

2.3.1 Els pronoms personals

Formes tòniques. Presència i absència del pronom personal fort (Jo, tu, ell/a, vostè, nosaltres, vosaltres, ells/elles, vostès, vós). Ús de jo/mi darrera de preposicions (Parlen de mi; segons jo). El pronom reflexiu si i els pronoms recíprocs ells i elles.

Formes àtones:

El pronom en amb funció de CN (Les golfes en són plenes).

Els pronoms en i hi en funció de C. Pred.: substantiu o adjectiu (Jo em dic Roser

i ma mare també se'n diu; S'hi ha tornat molt, de primmirada) i de CC (Fa les coses de qualsevol manera, sempre les hi ha fetes).

El pronom en funció de Subj. (Fa deu anys que no els veig, o potser en fa dotze i tot).

Valor possessiu de li i els i en (Li sóc padrí).

El pronom emfàtic en en funció d'Atrib. o C. Pred. (Que n'és, de soca).

Casos especials de pronominalització amb en i hi (En sé molt, d'esquiar; Hi estic a favor, d'aquesta opinió).

Combinacions de dos i tres pronoms segons el registre (Els els/els hi).

2.3.2 Els relatius

Invariables: preposició+què/qui+frase de relatiu; relatiu neutre: la qual cosa/cosa que+frase de relatiu.

Variables: el/la qual els/les quals+frase de relatiu; prep.+el/la qual els/les quals+frase de relatiu; relatiu possessiu: Subst.+del/de la qual dels/de les quals+frase de relatiu.

Redundància del pronom relatiu i el pronom àton amb la mateixa funció en frases col·loquials (Vaig parlar amb aquella noia que li havien pres la bossa).

2.3.3 Indefinits: quelcom (ús formal)

2.4 L'adjectiu

2.4.1 Tipus d'adjectius.

2.4.2 Morfologia de l'adjectiu.

Grau positiu relatiu: diminutiu (sufixos -ó/-ona; -í/-ina) i augmentatiu (sufixos -às/-assa; -ot/-ota). Altres (-enc/-enca; -ós/-osa).

2.4.3. Posició de l'adjectiu. Seqüències d'adjectius qualificatius dins del sintagma adjectival: Art. (el)+Adv. (més/menys)+N+Adj. (el més endreçada possible)

2.5 El verb

2.5.1 Tipus de verbs. Zeroargumentals

(ploure; nevar...) Monoargumentals

(caminar; passejar...) Biargumentals

(mirar; estimar...) Triargumentals

(prometre; regalar...)

2.5.2 Formes no personals.

Gerundi d'anterioritat, de simultaneïtat i les formes tot+gerundi.

El complement predicatiu; concordança amb el subjecte i el verb. Concordança del participi del perfet d'indicatiu amb el pronom de CD (L'has llegida, aquesta novel·la?; N'havien vistes moltes).

Infinitiu: formes truncades col·loquials (coneixe'ns; va di'ls-hi;).

2.5.3 Morfologia del verb segons les conjugacions. Variants geogràfiques (treure/traure), de registre (tindre/tenir; vindre/venir) i interferències d'altres llengües.

2.5.4 Temps i aspecte

Temps

Expressió de passat: present d'indicatiu, plusquamperfet d'indicatiu, perfet de subjuntiu, imperfet de subjuntiu, plusquamperfet de subjuntiu.

Expressió de futur: futur perfet, condicional, condicional compost.

Imperatiu: formes truncades col·loquials (digue'm; digue-li; anem-se'n;).

Aspecte

Perfectiu: perfet de subjuntiu, plusquamperfet d'indicatiu i de

subjuntiu, passat anterior, passat anterior perifràstic, futur perfet i condicional compost.

Incoatiu: anar (imperfet d'indicatiu) a+infinitiu.

Iteratiu: prefix re+V.

2.5.5 Modalitat

Factualitat: plusquamperfet d'indicatiu,

Necessitat: Caldre (present, futur, passat perifràstic)+present de subjuntiu; caldre (condicional, passat perifràstic, pretèrit perfet d'indicatiu)+imperfet de subjuntiu: pronom personal+caldre+infinitiu (Ara et cal treballar de valent).

Permis: fer res (condicional)+que+imperfet de subjuntiu; condicional (Em deixaries fumar ?)

Possibilitat: Potser; A la millor; Vejam si; A veure si+indicatiu; Pot ser que+Subjuntiu.

Prohibició: No+imperfet de subjuntiu (+pas).

Voluntat: Voler (present, futur, passat perifràstic)+que+present de subjuntiu; Voler (condicional, passat perifràstic, pretèrit perfet d'indicatiu)+que+imperfet de subjuntiu; decidir... (de)+infinitiu.

2.6 Les preposicions

2.6.1 Formes (simples i compostes) sens, per, per a, contra, malgrat, excepte, llevat, tret, fins a... i locucions preposicionals: a fi de, arran de, d'ençà de, en lloc de, gràcies a, com a, quant a, pel que fa a

2.6.2 Funcions de les preposicions i locucions preposicionals.

Introdutores de CD: CD anteposat (A la Rosa, tothom l'estima); CD pronoms indefinits (opcionals) (tothom, ningú, tots, totes...)

Introdutores de C. Adj.: Buit de continguts; Diferent de tot.

Introdutores de CC:

De causa: arran de.

De finalitat: a fi de, de cara a, per tal de.

De tema: quant a, pel que fa a, respecte a, amb relació a, en relació amb.

De concessió: tot i.

D'instrument: a còpia de, per mitjà de, a força de.

De lloc: arran de, a frec de.

De temps: a tocar de, a la vora de, al més aviat, a tombar de, a mitjan.

2.6.3 Estructura del sintagma preposicional.

Caiguda de preposició darrere construccions verbals davant de l'oració subordinada completiva substantiva (M'has convençut que no s'hi ha de posar pals a les rodes).

Canvi de preposició de amb i en per la preposició a davant d'infinitiu, darrere de verbs (Una persona interessada a ascendir; S'ha entestat a fer-ho bé).

2.7 Els adverbis

2.7.1 Tipus d'adverbis i locucions adverbials (per significat o funció).

De temps: alhora, anit, enguany, a hores d'ara, ara com ara, d'aleshores ençà, d'ara endavant...

De lloc: arreu, daltabaix, enllà, ençà, pertot, de dalt/baix... estant

De mode: alhora, alt, baix, arran, arreu, corrents, exprés, fort, flux, a cau d'orella, a contracor, a tort i a dret, de gom a gom, de bat a bat...

De grau quantitatiu: prou, d'allò més, de valent, pel cap alt/baix, a dojo...

D'afirmació: prou, del cert, de ben segur, per descomptat, sens dubte, evidentment...

De dubte: qui sap, tal vegada, tal volta...

De simultaneïtat: mentre, mentrestant, al mateix temps, alhora...

De direcció: enlaire, endavant, endarrere, enrere, endins, enfora, més enllà...

D'unicitat: tan sols, solament, només...

Modificació del S. Prep. (exactament/més o menys/només/justament/precisament, al costat de...).

Sentit positiu de cap, gens, enlloc, ningú... en frases hipotètiques i interrogatives (Vols res? Vaig al bar; Si mai hi vas...).

Modificació de l'adjectiu (Trisament famós).

Adverbis amb -ment. Locucions adverbials variants de formes en -ment (desgraciadament/per desgràcia). Restriccions: adjectius que no poden formar adverbis en -ment (adjectius de color, gentilicis...); adverbis en -ment que canvien de significat respecte de l'adjectiu (bonament, aplicable només a simplement, sense gaire esforç; Va parlar llargament del que sabia).

Llibertat en la formació de nous adverbis (picassianament, vigatanament...).

2.7.2 Posició dels elements dintre de sintagma adverbial

Seqüència d'adverbis en -ment (Van desallotjar l'edifici ràpidament i eficaçment).

2.7.3 Funció adverbial d'altres tipus de sintagmes

Adverbis adjectivals, acompanyant principalment verbs de llengua, de moviment direccional, d'acció i meteorològics (Va parlar fluixet; Ha tronat fort; Llança la pilota fort...), i formant locucions lexicalitzades (Va veure-ho clar; Treballa fi; Li ha agafat fort; Jugar brut; Vendre car...); sintagmes nominals (Cobra un dineral).

L'oració

2.8 L'oració simple

2.8.1 Tipus d'oracions simples

Exclamativa: ús inicial de que àton (Que n'arriba a ser, de soca!; Que lluny que és!; Que bé que va!).

Interrogativa: usos positius de cap, gens, enlloc, mai, ningú i res; ús de la partícula pas (No tens pas ganes d'anar a fer un volt).

2.8.2 Modificacions de l'estructura: complements pronominalitzats per pronoms clítics.

Posició: proclítics i enclítics.

Ordre de pronoms clítics en combinacions binàries. Combinacions, incompatibilitats i transformacions de pronoms (canvi de l'ordre dels pronoms en les combinacions de li i els CI amb pronoms de CD de 3a persona).

2.8.3 Concordances

Subjecte i verb en oracions passives pronominals (es ven/venen cases).

Noms col·lectius amb funció de subjecte.

Noms col·lectius en singular (gent, equip, colla...): La gent anirà al mercat. Però concordança en plural si el text continua i s'omet el subjecte: La gent anirà a un hotel. Al migdia dinaran en un restaurant.

Noms col·lectius determinats per un complement en plural (una part de, un sector de, un cert nombre de, un grapat de, una colla de...): La majoria de les meves amigues es dedica a l'ensenyament.

2.8.5 La negació

Negació interna: No pas (No ha pas vingut). Doble negació (Ningú no ho sap).

2.9 L'oració composta

2.9.1 La subordinació

Oracions subordinades substantives:

D'infinitiu: Ús de per o a per modificar el pronom res (No tinc res a/per fer; No hi té res a veure).

Introduïdes per la conjunció que o per nexes interrogatius o exclamatius en funció de subjecte (Que diguessis això va acabar amb la seva paciència); atribut; CD (estil indirecte: canvis de temps verbals i dels elements dítctics); en funció de C.Règ. (Estic d'acord que siguis tu el delegat); C.Pred. (Tinc una gana que no m'hi veig); concordança en la subordinació: V (Oració Principal) i V (Oració subordinada substantiva): amb temps de present, passat, futur, correlació formal i correlació de sentit; ús del subjuntiu en frases negatives subordinades substantives.

Aposició mitjançant oració completiva substantiva (El fet que en Joan no vingui; La idea que la Terra és plana...).

Oracions subordinades adjectives de relatiu (explicatives i especificatives).

Puntuació

Oracions subordinades substantives de relatiu: modificació de l'adjectiu: Estic orgullós del que m'acabes de dir; modificació del substantiu: Aquesta desconfiança en qui t'ha ajudat fins ara no és normal; modificació de l'adverbi: Independentment del que em dius, ho penso fer.

Oracions subordinades adverbials:

D'oposició: amb tot, mentre que...

Concessives: per bé que, per més que, si bé, per (malament/molt/pobre...) que...

Comparatives: com més... més, com menys... menys...

Condicionals (correlació de temps verbals): mentre, sempre que, posat que, llevat que, tret que, si de cas, fora que... Usos positius de: cap, gens, enlloc, mai, ningú i res, en la condició.

Causals: vist que, que (No surtis que plou).

Finals: a fi que, per tal que, perquè, per a què (interrogatiu).

Temporals:

Simultaneïtat: tot+gerundi.

Anterioritat: abans que no, gerundi (Estudiant tant, aprovaràs)

Posterioritat: tan bon punt, tot just, només (de), fins a+infinitiu...

Interval: des que... fins que ...

Modals: així com, com si (Com si sentís ploure), segons com, tal com, sense que...

2.9.2 La coordinació

Oracions copulatives: així com (Va venir el president així com el secretari general), de la mateixa manera que.

Oracions juxtaposades.

Oracions adversatives: però desplaçat, mentre que...

Oracions distributives: ara... ara, mig... mig...

3. Ortografia i aspectes gràfics

3.1 Ús dels caràcters en les seves diverses formes (majúscules, minúscules, cursiva, etc.). Ús de la majúscula en casos especials (topònims amb article, títols d'obres de creació, noms de seccions, departaments, institucions, dates...).

3.2 Representació gràfica de fonemes i sons

3.2.1 El sistema vocàlic.

Ortografia <a/e> (paraules cultes).

Ortografia <o/u> (paraules cultes).

3.2.2 El sistema consonàntic

Ortografia de /<v>, <l>/<ll>, <ll>, <h>, <s>, <ss>, <ç>, <z>, <tg>. Casos de variació de sons consonàntics en pseudoderivats (moviment/mòbil; núvol; nebulós...).

Duplicació de <c>, <g> (addició, adduir, accepció, suggerir).

Utilització de la grafia <sc> (escissió, ressuscitar)

Utilització de diferents grafies per representar [m] (àmfora, impremta, assumpte, somnàmbul, emmalaltir).

3.3 Signes ortogràfics (accent, apòstrof, dièresi, guionet...).

3.3.1 Accent gràfic. Casos especials.

L'accent en adverbis acabats en -ment.

L'accent en les paraules compostes amb guionet i sense guionet.

3.3.2 Dièresi. Casos especials.

Dièresi en síl·laba àtona per marcar hiatus (homogeneïtat, diürètic...)

Dièresi en formes verbals d'ús poc freqüent (guiï).

3.3.3 Apòstrof

Apostrofació i no apostrofació en casos especials (sigles, diftongs, entitats o topònims amb article).

3.3.4 Guionet

Ús del guió en paraules compostes.

3.4 Altres fenòmens ortogràfics

3.4.1 Contracció de preposicions i articles. Casos especials (entitats o topònims amb article).

3.5 Els signes de puntuació.

3.6 Abreviatures.

4. Fonètica i fonologia

4.1 Accent, ritme i entonació; patrons tonals de l'oració.